

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 9Ps/7/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515214331
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Dudíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2016:7515214331.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Janou Dudíkovou v právnej veci T. C., nar. XX.X.XXXX, bytom v H., A. č. XX, zastúpeného opatrovníčkou JUDr. Petrou Valúchovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Košice I, na návrh S. C., nar. X.X.XXXX, bytom v K. č. XX, v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, takto

r o z h o d o l :

O b m e d z u j e T. C., nar. XX.X.XXXX, v spôsobilosti na právne úkony takto:

T. C., nar. XX.X.XXXX, n i e j e s p ô s o b i l ý na právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami a nie je spôsobilý rozhodovať o udelení informovaného súhlasu s poskytovaním liečby v ústavnom zdravotníckom zariadení a v resocializačnom zariadení pre liečbu závislosti od alkoholu, o udelení súhlasu so vstupom do týchto zariadení a o dobe trvania takejto ústavnej a resocializačnej starostlivosti.

- 2 -

9Ps/7/2015

U s t a n o v u j e obmedzenému na právne úkony za opatrovníka S. C., nar. X.X.XXXX, bytom v K. č. XX.

Ustanovenému opatrovníkovi v y m e d z u j e rozsah opatrovníckych práv a povinností tak, že opatrovník je p o v i n n ý a o p r á v n e n ý za opatrovanca vykonávať všetky právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami, a to najmä zastupovať ho, spravovať jeho veci a hospodáriť s jeho finančnými prostriedkami, pričom rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdom.

Opatrovník je p o v i n n ý a o p r á v n e n ý za opatrovanca rozhodovať o udelení informovaného súhlasu s poskytovaním liečby v ústavnom zdravotníckom zariadení a v resocializačnom zariadení pre liečbu závislosti od alkoholu, o udelení súhlasu so vstupom do týchto zariadení a o dobe trvania takejto ústavnej a resocializačnej starostlivosti.

Náhradu trov konania štátu nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka podala dňa 24.7.2015 návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u svojho syna T. C., nar. XX.X.XXXX, ktorým sa domáhala, aby súd obmedzil jeho spôsobilosť na právne úkony tak, aby nemohol nakladať so svojím majetkom a finančnými prostriedkami, podpisovať dokumenty, preberať

svoje príjmy (sociálne dávky, resp. iné príjmy), aby nebol spôsobilý na úkony spotrebiteľského charakteru (napr. kúpu alkoholu). Návrh odôvodnila tým, že jej syn dlhé roky nadmerne požíva alkoholické nápoje, všetky peniaze minie na alkohol. Svoje konanie pod vplyvom alkoholu nevie kontrolovať a nevie vyjadriť ľútosť nad tým, ako sa správa. Všetky svoje peniaze prepíše a v dôsledku toho sa už aj rozviedol. V poslednom roku bol viackrát liečený na psychiatrickom oddelení v rôznych nemocniciach. Ako matka vie potvrdiť tú skutočnosť, že syn je vo svojom chorobnom stave ľahko manipulovateľný a neustále zneužitý. Naposledy bol v lete 2014 nahovorený na podpísanie rôznych dokumentov, ktorým sám ani nerozumel a v stave opitosti podpisoval aj rôzne zmluvy (napr. predaj nehnuteľnosti). V stave opitosti došlo aj ku krátkodobému odcudzeniu jeho občianskeho preukazu, pričom v tomto období boli jeho údaje zneužitá a v jeho mene neznáma osoba podpísala úverovú zmluvu. Z dôvodu svojej choroby a nepríčetnosti, resp. bojzlivosti, syn zavádza a klame svojich rodinných príslušníkov a známych, pričom v opitom stave ľahkovážne a zmanipulovane uverí podvodníkom, ktorí ho opíjajú. Viacnásobná liečba bola vždy z jeho strany svojvoľne prerušená.

- 3 -

9Ps/7/2015

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, svedka Q. A., znalca, znaleckým posudkom číslo 75/2015, lekáorskými správami ako aj ďalším obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že syn má problémy s alkoholom už viac rokov. V dôsledku toho vznikajú rôzne situácie v jeho živote, kedy ohrozuje seba, svoj majetok, ako aj celú svoju rodinu. Preto podala tento návrh. So záverom znaleckého posudku v celom rozsahu súhlasí a trvá na tom, aby bol Róbert úplne pozbavený, čo sa týka spôsobilosti na akékoľvek právne úkony majetkovej povahy. Je totiž v takom zdravotnom a psychickom stave, že nie je spôsobilý posúdiť následky svojho konania, pretože keď je pod vplyvom alkoholu, je schopný úplne všetkého. Podotkla, že pod vplyvom alkoholu je v podstate každý deň. Veľakrát sa snažila vyriešiť túto situáciu, pomôcť mu, ale je na tom už tak zle, že si nedá povedať. Viackrát bol liečený v rôznych psychiatrických zariadeniach a resocializačných zariadeniach. Všetko bolo dobré, kým tam bol, následne po návrate domov znova začal piť a všetko sa dostalo do starých koľají. Aj z resocializačného strediska ho vylúčili z dôvodu porušenia prísneho zákazu požívania alkoholu. Podľa navrhovateľky sa situácia podstatne zhoršila, keď sa rozviedol. Má pätnásťročnú dcéru, ktorá ostala s matkou a má k nej vyživovaciu povinnosť vo výške 50 eur mesačne. Tieto peniaze jej posielala navrhovateľka, okrem toho stále na Vianoce alebo sviatky jej pošle 100 eur. V dôsledku ťažkého alkoholizmu má syn cirhózu pečene a viac zdravotných problémov, ktoré ohrozujú jeho život. Navrhovateľka si uvedomila, že je nevyhnutné obmedziť jeho spôsobilosť na právne úkony hlavne vtedy, keď v lete 2014 podpísal kúpnu zmluvu, ktorou predal rodinný dom nachádzajúci sa v H., ktorý na neho prepísala. Uvedomila si, že to bola veľká chyba, pretože on je v dôsledku svojho alkoholizmu veľmi náchylný podpisovať rôzne dokumenty, ktoré mu ľudia podsunú. Boli to akože jeho „kamaráti“, ktorí ho obrali o jeho rodinný dom. Keď bol opitý, odcudzili aj jeho občiansky preukaz, napísali do zmluvy všetky údaje a v jeho mene neznáma osoba podpísala úverovú zmluvu. Momentálne prebieha na súde konanie o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Navrhovateľka trvala na tom, aby súd v konaní vypočul aj jej bratranca Q. A., ktorý býva v H., je sused jej syna T., preto vie najlepšie uviesť, ako sa T. správa, akým spôsobom trávi celé dni, mnohokrát jej pomohol skontrolovať syna a riešiť problémy, ktoré syn urobil.

Z výpovede svedka Q. A., bratranca navrhovateľky, vyplýva, že T. má veľké problémy s alkoholom. Svedok býva v H., kde býval aj T., pretože navrhovateľka na neho asi v roku 2009 prepísala rodinný dom v H. č. 49 spolu so záhradou. Myslela si, že T. tam bude po rozvode riadne bývať. Skutočnosť je však taká, že po rozvode sa veľmi zmenil, pil síce aj predtým, ale ešte sa vedel ovládať. Posledné roky, keď dostane peniaze, a to dávku v hmotnej núdzi asi vo výške 62 eur, nakúpi si za to len alkohol a nevie sa ovládať. Sú s ním neustále problémy, vidí ho opitého každý deň. Začne piť ráno a pod vplyvom alkoholu je počas celého dňa. Nemá žiadne zázemie, rozviedol sa asi pred piatimi rokmi, nemá nikoho, len svoju matku. Ako náhle sa dostane k peniazom, kúpi si za to len alkohol a nevie prestať. Je evidovaný na úrade práce, dávka v hmotnej núdzi vo výške 62 eur mesačne je poukazovaná jemu. Jeho exmanželka chodila v minulosti pracovať do zahraničia, on bol sám, nalepili sa na neho „kamaráti z mokrrej štvrte“, ktorí mu napokon dali podpísať kúpnu zmluvu, ktorou nechtiac previedol na R. S. rodinný dom v H.. On si tým predal vlastný rodinný dom, pričom o tom ani nevedel, pretože bol totálne opitý. Momentálne sa nachádza v resocializačnom zariadení v W., kde pobyt stojí

- 4 -

9Ps/7/2015

100 eur mesačne. Poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 62 eur mesačne. Jeho matka mu každý mesiac posielala 100 eur. Z týchto peňazí sa uhrádzajú náklady na jeho pobyt. V prípade, že ide niekde k lekárovi, ide s ním doprovod. Nedovolila mu kúpiť žiadny alkohol. Fajčí, preto mu kupujú cigarety. Všetky jeho potreby sú teraz v zariadení, v ktorom sa nachádza, zabezpečené. Keby mu matka neposielala peniaze, nemal by to z čoho uhrádzať, pretože dávka v hmotnej núdzi je veľmi nízka. Róbert túto sumu 100 eur mesačne odovzdáva zariadeniu. Po ukončení pobytu v tomto zariadení zatiaľ nie je zrejmé, kam pôjde, pretože súd o neplatnosť kúpnej zmluvy ešte neprebehol, preto do rodinného domu v H. sa momentálne nemôže vrátiť. Má veľmi zlý zdravotný stav, atrofiu mozgu a požívaním alkoholických nápojov ohrozuje svoj život. Podľa svedka jediné riešenie tejto situácie bude také, keď súd úplne obmedzí T. vykonávať akékoľvek právne úkony majetkového charakteru a keď mu zakáže akýkoľvek prístup k finančným prostriedkom. V tomto zariadení nemôže byť natrvalo, keď sa vráti znova do domáceho prostredia, keď bude mať peniaze, automaticky si pôjde kúpiť alkohol. Tak tomu bolo doposiaľ a nikdy s tým nevedel prestať. Už v minulosti to riešili tak, že jeho matka, ktorá býva v K., posielala svedkovi na účet 100 eur mesačne, on z týchto peňazí každý deň dával T. po 5 alebo 10 eur na živobytie. K tomu mal ešte k dispozícii dávku v hmotnej núdzi 62 eur mesačne. Bolo to tak z toho dôvodu, že keď dostal naraz dávku a prípadne aj tých 100 eur od matky, hneď to minul na nákup alkoholu a pil spolu s kamarátmi. Preto mu museli vydeľovať peniaze každý deň v malých sumách. Nikdy si za to nekúpil nič normálne, čo by mu bolo treba. Stále si za to nakúpil len alkohol. Do práce nechodil, akože pomáhal svojim kamarátom a oni mu nakoniec „pomohli“ tak, že prepísali celý majetok na podvodníkov. T. nemá žiadny účet, dávku v hmotnej núdzi mu posielajú poštou.

Zo záveru znaleckého posudku znalca MUDr. Štefana Safka CSc., číslo 75/2015 zo dňa 1.12.2015 vyplýva, že u vyšetrovaného zistil IV. štádium chronického alkoholizmu s návykom a závislosťou a degradáciou osobnosti. Vzhľadom na ťažkú závislosť od alkoholu a z toho vyplývajúcich zmien osobnosti menovaný je schopný ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky len čiastočne, je ľahko ovplyvniteľný. Je schopný zabezpečovať si svoje denné potreby len v obmedzenej miere, nakoľko všetky finančné prostriedky, ktoré má k dispozícii, minie na nákup alkoholu. Znalec preto odporučil obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v tom zmysle, aby nemohol nakladať so svojím majetkom, aby nemohol vyberať pôžičky, aby nemohol vystupovať ako ručiteľ, aby nemohol podpisovať dokumenty, ktoré sa týkajú majetkových záležitostí.

Znalec na pojednávaní v celom rozsahu zotrval na závere znaleckého posudku č. 75/2015 a uviedol, že u vyšetrovaného ide o veľmi ťažkú formu alkoholizmu, v dôsledku ktorej mu doslovne ide o život. Má cirhózu pečene, žalúdočné vredy, atrofiu mozgu. V prípade, že sa dostane k peniazom, naďalej bude piť a na následky alkoholu zomrie. Súhlasil s názorom svedka, že je správne nechať mu k dispozícii žiadne finančné prostriedky, pretože momentálne je síce v zariadení, kde na neho dávajú pozor a nedovolila mu kúpiť si alkohol, z minulosti však vyplýva, že bol v podobnom zariadení v Krupine, kde taktiež mal alkohol zakázaný, ale dostal sa k nemu a následne ho z tohto zariadenia vylúčili. Okrem toho po vypočutí navrhovateľky a svedka navrhol rozšíriť obmedzenie spôsobilosti na právne úkony aj na jeho pobyt v ústave, v zdravotníckych a resocializačných zariadeniach, t.j. aby vstup do takýchto zariadení podpisoval za neho opatrovník.

- 5-

9Ps/7/2015

Zo spisu Okresného súdu Košice - okolie č.k. 7C/229/2014 vyplýva, že na tunajšom súde prebieha konanie o určenie neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 18.6.2014, ktorou predávajúci T. C., nar. XX.X.XXXX, previedol na kupujúceho R. S., nar. XX.X.XXXX, nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k.ú. H. za kúpnu cenu XX.XXX eur. K. doposiaľ nie je právoplatne skončené, vo veci bolo dňa 17.7.2014 nariadené predbežné opatrenie, podľa ktorého je odporca Ladislav S. povinný zdržať sa predaja, resp. inej formy nakladania s predmetnými nehnuteľnosťami.

Zo spisu č.k. 7C/229/2014 bolo okrem iného zistené, že vyšetrovaný T. C. dňa XX.X.XXXX ako dlžník uzatvoril D. o spotrebiteľskom úvere a revolvingovom úvere so spoločnosťou Cetelem Slovensko a.s., na základe ktorej mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver v sume 15.000 eur s výškou úrokovej sadzby 13,89 % p.a., celková čiastka k zaplateniu XX.XXX,XX eura, výška mesačnej splátky je 294,17 eura, počet mesačných splátok 84.

Z prepúšťacej správy Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach zo dňa 20.8.2014 je zrejmé, že vyšetrovaný bol hospitalizovaný na internom oddelení v období od 24.7.2014 do 1.8.2014. Vyšetrovaný priznal denný konzum alkoholu, pije v ľahoch, denne sa aj trikrát opije, pije hlavne destiláty, ranné dúšky priznáva, fajčí, vyskúšal aj marihuanu. V závere správy je uvedená diagnóza - cirhóza pečene exotoxickej genézy, vaskulárne a metabolicky dekompenzovaný, poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu, syndróm závislosti od alkoholu, odporúčaná je prísna abstinencia od alkoholu.

Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú chorobu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 189a O.s.p. v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 O.s.p. predseda senátu je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať. V uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že u T. C. ide o IV. štádium chronického alkoholizmu s návykom a degradáciou osobnosti. Vzhľadom na ťažkú závislosť od alkoholu a z toho vyplývajúcich zmien osobnosti je vyšetrovaný schopný ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky len čiastočne, je ľahko ovplyvniteľný. Všetky finančné

- 6-

9Ps/7/2015

prostriedky, ktoré má k dispozícii, minie na nákup alkoholu, pričom požívaním alkoholu dochádza k zhoršeniu jeho somatického stavu, ba až k ohrozeniu života a zdravia. Okrem toho bolo preukázané, že vyšetrovaný pod vplyvom alkoholických nápojov robí právne úkony, ktoré nie sú v jeho záujme a ktoré by pravdepodobne za normálnych okolností v triezvom stave nebol urobil. Preto súd obmedzil vyšetrovaného v spôsobilosti na právne úkony majetkového charakteru, t.z. nie je spôsobilý na právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami. Uvedený pojem zahŕňa jednak všetky obmedzenia, ktoré odporučil znalec v znaleckom posudku, a to zákaz vyberania pôžičiek, vystupovania ako ručiteľ, podpisovania dokumentov týkajúcich sa majetkových záležitostí, disponovania s finančnými prostriedkami, prípadne ďalšie právne úkony súvisiace vo všeobecnosti s nakladaním s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami. Súd má za to, že takéto obmedzenie spôsobilosti je v záujme vyšetrovaného, pretože aj napriek tomu, že nebude môcť nakladať s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami, jeho potreby budú plne zabezpečené, čo bolo preukázané aj tým, že jeho matka sa o neho zaujíma, finančne ho podporuje a platí namiesto neho aj výživné pre jeho maloletú dcéru. Súd zároveň rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, týkajúcom sa rozhodovania o liečbe vyšetrovaného zo závislosti od alkoholu, pretože dospel k záveru, že vyšetrovaný nie je v dôsledku závislosti od alkoholu schopný objektívne zhodnotiť a rozhodnúť o potrebe liečby tejto závislosti a o dobe jej trvania.

Podľa § 191 ods. 1 O.s.p. trový konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

Vzhľadom na zistený skutkový a právny stav súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa O. s. p. alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233 / 1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné

- 7-

9Ps/7/2015

dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.